

Світ почуттів і пристрастей у ліричній драмі Івана Франка "Зів'яле листя"

Понад сто років шедевр інтимної лірики Івана Франка, його лірична драма "Зів'яле листя" бентежить серця читачів, обпікає вогнем пристрастей, болем нерозділеного кохання, дарує естетичну насолоду. Коли її читаєш, то майже фізично відчуваєш, через які страждання й випробування пройшов великий Каменяр, що був людиною тонких і багатих почуттів. І хоч в історію України він увійшов як гордий і непохитний "вічний революціонер", Каменяр нового суспільного ладу, "Зів'яле листя" пропонує побачити в ньому звичайну людину з її любов'ю, сумнівами, безнадією і сподіваннями.

Великий Франко не побоявся видатися слабким, бо він - такий самий, як і ми всі. Він довіряє читачам найбільші таємниці своєї душі, не остерігаючись осуду. Хіба можна це назвати слабкістю? Це - ознака духовної сили, на яку здатен не кожен. Франко нам довіряє, наче найближчим друзям, бо знає: люди смертні, вічним є кохання - і щасливе, взаємне, і стражденне, нерозділене ("Чого являєшся мені у сні...", "Тричі являлася мені любов...", "Хоч ти не будеш квіткою цвісти...").

Збірка поділяється на три цикли, або "жмутки", кожен з яких складається з віршів - "зів'ялих листочків". Ми розуміємо, що ці "зів'ялі листочки" - "завмерле кохання" поета, і вражаємося такій влучній алегорії. Бо як не можна воскресити зів'ялий лист, так не можна повернути до життя кохання, що вмерло. Чим більше читала я вірші збірки "Зів'яле листя", тим ближчим ставав мені ліричний герой драми - людина чуйна, добра, щира і духовно багата. Він палко, трепетно кохає, і це кохання окрилює його, додає йому сил боротися і творити. Він боляче переживає любов без взаємності, і це породжує в ньому песимізм. Та, на мою думку, цей ліричний герой не зовсім схожий на Франка, бо для поета не характерний розрив з людьми та індивідуалізм, що зустрічається у деяких поезіях.

Особливо чарівними мені здалися вірші зі збірки, які перекликаються з усною народною творчістю, народними піснями. Один з таких - "Червона калино, чого в лузі гнешся?", написаний у формі діалогу з використаним риторичним запитанням і відповіддю. Щира і вродлива дівчина, яка символічно подана у образі калини, покохала молодого парубка (його образ символізується дубом), що кепкує над дівчиною-сиротою з гонором бездушного багатія. Прекрасна душею, калина не боїться грому, не хизується своїм цвітом, вона лише бажає світлого щастя, яке, на жаль, їй не судилося:

Я вгору не пнуса, я дубам не пара,
Я дубам не пара;
Та ти ж мене, дубе, отінив, як хмара,
Отінив, як хмара.

Із цим віршем перекликається лірична поезія "Ой ти, дівчино, з горіха зерня...", в якій Франко передає всю складність нерозділеного кохання юнака.

Западає в душу лірична перлина Франкового "Зів'ялого листя" - "Чого являєшся мені...". Коли читаєш цю щиросердну сповідь зраненої душі ліричного героя, згадуються відомі сонети Шекспіра, Пушкіна "Я помню чудное мгновенье...". Важко залишитися байдужим, коли торкаєшся глибоких юнацьких переживань, душевного болю безнадійно закоханого серця. Навіть страждання, що спричинила дівчина юнакові, не вбили його кохання, і в кінці твору він звертається з єдиним проханням: з'являйтесь до нього хоч уві сні, бо тільки

тоді він тимчасово відчуває себе щасливим.

Чи не є це проявом найвищого ступеня любові? . Франко примушує нас замислитися над суто людськими цінностями, звернутися до свого внутрішнього світу і, як справжній друг, дає відповіді на багато питань, що нерідко ставить життя.